

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Cernei Fiodor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

Cernei Fiodor xxxx xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.10.2019 – 05.02.2020;

Instanța de apel: 02.03.2020 – 01.07.2020;

Instanța de recurs: 29.12.2020 – 10.02.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 05 februarie 2020, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Cernei Fiodor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 150 ore, fără anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Cernei Fiodor, dispunând de permis de conducere nr. xxxx cu categoriile de vehicule pentru care permisul este valabil A, B, C, fiind în stare de ebrietate alcoolică, neposedând dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul, la 28.08.2019, a urcat la volanul mijlocului de transport de model „VOLKSWAGEN CADDY” cu n/î xxxx, prin ce a încălcat cerințele art. 14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere aprobat prin HG nr. 357 din 13.05.2009 unde este stipulat, că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”.

Deplasându-se prin s. Grimăncăuți r-nul Briceni, aproximativ la ora 15.15, Cernei Fiodor

a pierdut controlul volanului, în urma cărui fapt s-a tamponat în gardul gospodăriei cet. Rotari Alexandru, ulterior după documentarea cazului de către colaboratorii de poliție i s-a cerut potrivit art. 11 lit. j) al aceluiași Regulament să se supună, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

Potrivit bonului nr. 4073 din 28.08.2019, ora 16.38, în rezultatul testării alcoolscopice cu alcooltestul de model „Drager 8510 RO”, s-a stabilit că în aerul expirat de către Cernei Fiodor se conținea alcool în cantitate de 1,59 mg/l, astfel, ultimul se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Potrivii art.134¹² alin.(3) Cod penal, prin starea de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, iar prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult și concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel procurorul, solicitând casarea acesteia, în latura pedepsei complementare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Cernei Fiodor să fie aplicată pedeapsa complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În motivarea recursului a invocat, că aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fără a fi supus pedepsei penale sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, nu și-a realizat scopul de corectare a acestuia și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni similare.

Anterior, în perioada anilor 2012-2019 inculpatul Cernei Fiodor a fost atras la răspundere contravențională de 8 ori, toate contravențiile fiind din domeniul circulației rutiere.

Prima instanță nejustificat a aplicat art.79 Cod penal, neaplicându-i pedeapsa complementară obligatorie sub forma anulării dreptului de a conduce mijloace de transport inculpatului Cernei Fiodor.

La stabilirea pedepsei instanța nu a apreciat un factor de risc, și anume: inculpatul fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, a urcat la volan și a condus un mijloc de transport și a săvârșit un accident rutier neînsemnat, fapt ce a pus în pericol alți participanți la trafic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința, în latura aplicării pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cernei Fiodor, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de 150 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată,

în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că, instanța de recurs a însușit situația de fapt reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Subsecvent, instanța de recurs a notat că, prima instanță, neîntemeiat a aplicat prevederile art.79 Cod penal, or, pedeapsa stabilită nu-și va atinge scopul Legii penale, care are menirea de a apăra, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, precum și întreaga ordine de drept, prevenirea de noi infracțiuni, or, pedeapsa penală este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Tot în același context instanța de recurs a menționat că, prima instanță nu a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Cernei Fiodor, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicând-i o pedeapsă prea blândă, și anume: de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de condițiile de viață a lui, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Cernei Fiodor, a declarat recurs în anulare prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de recurs, în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea în privința ultimului a prevederilor art.79 Cod penal, prin neaplicarea pedepsei complementare obligatorii.

În motivarea recursului, condamnatul a menționat că instanța de recurs nu a indicat motive ce a condiționat anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

De asemenea, precizează că în baza cumulului de probe acumulate de organul de urmărire penală, a circumstanțelor în care s-a produs infracțiunea, precum și a circumstanțelor atenuante cum ar fi: săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, conlucrarea cu organul de urmărire penală, recunoașterea vinovăției, precum și căința sinceră în cele săvârșite, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, în privința lui Cernei Fiodor urmează a fi exclusă pedeapsa complementară.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art.456 Cod de procedură penală, recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art.431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art.6 pct. 44) ale aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de

drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prevederile pct. 44) art.6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Analizând argumentele expuse în conținutul recursului în anulare, prin care se susține necesitatea aplicării prevederilor art.79 Cod penal, Colegiul penal reține că instanța de recurs, a remarcat că, ce țin de faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, a recunoscut vina și sincer s-a căit de cele comise, a conlucrat cu organul de urmărire penală, nu pot fi reținute ca fiind „excepționale”, or, deși prevederile aliniatului (1¹) art.79 Cod penal, menționează despre faptul că, poate fi considerată excepțională atât o circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin.(1), instanța de judecată urmează să aprecieze în fiecare caz aparte, în dependență de întregul ansamblu de circumstanțe ale speței, dacă acestor circumstanțe urmează a le fi conferit un statut „excepțional”.

În concluzie Colegiul penal statuează că în cauza deferită judecării, instanța de recurs nu au admis careva erori sau vicii de procedură pentru a fi necesară intervenția instanței de recurs în anulare în vederea remedierii acestora.

Totodată, Colegiul penal evidențiază că dreptul la un proces echitabil, consfințit în art.6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției - drepturi fundamentale prevăzute în art.art.20, 21 din Constituție, enunță și preeminența principiului supremației dreptului. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței principiului supremației dreptului este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile stricte prevăzute de lege.

În speță, hotărârea atacată nu este afectată de viciu fundamental și a căpătat putere de lucru judecat (*res judicata pro veritate habetur*), ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

De asemenea, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Mai mult, potrivit dispozițiilor art.4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori

recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată, că hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Colegiul penal constată că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.art.456 alin.(1), 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Cernei Fiodor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Cernei Fiodor xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena